

Засідання Комітету Верховної ради України з питань науки і освіти

Засідання Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти відбулося 18 лютого 2015 року на базі офісу ІТ-компанії «DataArt». У засіданні брали участь народні депутати — члени Комітету з питань науки і освіти, представники Міністерства освіти і науки України, Національної академії педагогічних наук України, ректори провідних вищих навчальних закладів нашої держави, а також представники Європейської бізнес асоціації.

Від НАПН України брали участь: президент НАПН України В.Г. Кремень, віце-президент НАПН України А.М. Гуржій, від Інституту педагогіки — редактори журналу «Комп'ютер у школі та сім'ї» В.В. Лапінський і В.Д. Руденко.

Одразу після відкриття засідання депутати й запрошені коротко обмінялися думками щодо сучасного стану освіти в Україні. Присутні були одностайні у тому, що система загальної середньої освіти вимагає негайних радикальних змін, спрямованих на те, щоб забезпечити прогресивний розвиток наукоємного сектора економіки України.

Наголос було зроблено на необхідності негайного пошуку шляхів збільшення частки природничих наук і математики у змісті навчання, якості підготовки у системі загальної середньої освіти резерву для ІТ-галузі.

На засіданні розглянуто такі питання.

1. Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2015 рік» (реєстр. №2147 від 16.02.2015р., КМУ).

Доповідач Гриневич Лілія Михайлівна — Голова Комітету з питань науки і освіти; співдповідач Гевко Андрій Євгенович — заступник Міністра освіти і науки України.

Надаючи слово співдповідачам, Голова Комітету, Лілія Гриневич, висловила таку думку: «В Україні сьогодні є значні проблеми із законодавством, яке повинне створити платформу для роботи наукових парків, стартапів, кластерів з метою взаємодії університетів і бізнесу. Нам потрібне системоутворююче законодавство, яке допоможе забезпечити можливість ефективної та результативної роботи для всіх учасників. Результатом нашого обговорення мають стати реальні пропозиції до законодавства».

Презентація науково-аналітичної доповіді НАПН України «Про зміст загальної середньої освіти»

Презентація науково-аналітичної доповіді «Про зміст загальної середньої освіти», підготовленої вченими Національної академії педагогічних наук України відбулася 24 лютого 2015 року. Повністю текст доповіді розміщено на сайті Інституту педагогіки НАПН України.

Відкрив презентацію науково-аналітичної доповіді президент НАПН України, академік НАН України та НАПН України Василь Кремень, який зазначив, що головна мета проекту — виявлення недоліків змісту загальної середньої освіти, спричинених недосконалістю нормативно-методичної бази (державних стандартів, навчальних планів і програм) та підручників, рекомендованих для використання в навчальному процесі, а також вироблення на цій підставі пропозицій і рекомендацій щодо їх удосконалення. Науково-аналітична доповідь має на меті донести думку експертів про шляхи

2. Про побудову кластерної моделі взаємодії університетів та ІТ-компаній.

Доповідач Співаковський Олександр Володимирович — Перший заступник Голови Комітету з питань науки і освіти; співдповідачі Згуровський Михайло Захарович — ректор Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»; Кременецький Георгій Миколайович — голова офісу «DataArt» у м. Києві.

О. В. Співаковський наголосив на тому, що Україна нині є одним із провідних світових виробників високоінтелектуальної продукції — програмного забезпечення. Для того, щоб не втратити зайняті позиції, необхідно розробити і впровадити низку заходів, спрямованих на створення для студентів можливості продуктивно працювати, набувати практичного досвіду.

М. З. Згуровський докладно розповів про досвід Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» щодо створення умов «виращування» наукоємних бізнесових стартапів, продемонстрував реальну ефективність такої діяльності на рівні вищого навчального закладу.

Г. М. Кременецький висвітлив окремі проблеми залучення студентської молоді до участі в розробленні сучасного програмного забезпечення, у тому числі в режимах аутсорсингу і фрілансінгу.

У процесі обговорення проблеми було піднято, зокрема, питання щодо забезпечення для учнів загальноосвітніх навчальних закладів можливості отримання профільної підготовки з математики, програмування тощо. В.Г. Кремень з цього приводу висловив думку, що навіть у сільській місцевості це зробити можливо й необхідно, найкраще — шляхом організації багатопрофільних навчальних закладів у районних центрах, великих населених пунктах, в яких наявні системоутворюючі підприємства.

За результатами розгляду питання прийнято рішення щодо підготовки, із залученням представників університетів та ІТ компаній, відповідного узгодженого законопроекту для подання на розгляд Верховної Ради України.

вдосконалення змісту загальної середньої освіти й може стати в нагоді тим, хто виробляє освітню політику в Україні, науковцям і методистам, які здійснюють підвищення кваліфікації педагогічних кадрів, видавцям і авторам навчальної літератури, широкій педагогічній громадськості й усім тим, кого турбують проблеми освіти. Він також наголосив, що дослідження здійснювали науковці Інституту педагогіки, Інституту психології імені Г.С. Костюка, Інституту проблем виховання НАПН України, Інституту гігієни та медичної екології імені О.М. Марзеєва НАМН України.

У підсумку Президент НАПН України зазначив, що науковим установам академії не можна зупинятися на досягнутому, а слід продовжити активну роботу над новим змістом шкільної освіти, працювати над науковим обґрунтуванням нової структури й тривалості навчання в загальноосвітніх навчальних закладах. Василь Кре-

мень ініціював створення Наукової ради з підручничко-творення при НАПН України, а також запропонував провести семінари з авторами підручників, зокрема щодо повнішого застосування компетентнісного підходу.

Академік-секретар Відділення загальної середньої освіти НАПН України, академік НАПН України **Олександр Ляшенко**, у своєму виступі зосередив увагу на основних завданнях проекту та критеріях, якими керувалися експерти в ході аналізу змісту загальної середньої освіти. Він також ознаямив присутніх із загальними висновками й рекомендаціями, які містяться у науково-аналітичній доповіді. Зокрема, він звернув увагу на рекомендацію експертів щодо поліпшення структурування змісту освіти на засадах його інтеграції та фундаменталізації, мінімізувавши кількість предметів інваріантного освітнього складника. Важливим, на думку експертів, є перегляд навчальних планів всіх рівнів освіти, у відповідності їх із віковими можливостями учнів. Ще одна проблема — обмежити навчальне навантаження на учнів, спираючись на визначене освітніми стандартами.

Щодо шкільних підручників і навчальних посібників, то, як зазначив Олександр Ляшенко, експерти НАПН України пропонують розробити концепцію компетентнісно орієнтованого шкільного підручника, створити на цій основі нове покоління підручників, забезпечивши повну узгодженість їх змісту з вимогами державних освітніх стандартів і навчальних програм. Важливим є також посилення діяльній основи підручників і навчальних посібників відповідно до компетентнісних засад навчання предмета і формування ключових компетентностей учнів.

Директор Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України, академік-секретар Відділення психології вікової фізіології та дефектології НАПН України, академік НАПН України **Сергій Максименко** зацентрував увагу присутніх на загальних висновках психологічної експертизи щодо реалізації компетентнісного підходу в змісті загальної середньої освіти. Зо-

крема, на його думку, значну проблему утворює набір і зміст самих ключових компетентностей, закладених у Державний стандарт. Результати експертизи свідчать, що частина з них узагалі не відображена в підручниках і виникає певний сумнів у можливості такого втілення. Як наслідок — закладені в навчальних книгах базові поняття не підлягають науковій операціоналізації. Також доповідач зазначив, що окрему проблемою є питання оцінювання ступеня сформованості компетентностей у процесі навчання.

Заступник директора з наукової роботи Інституту гігієни та медичної екології імені О.М. Марзєєва НАМН України, член-кореспондент НАМН України **Надія Полька** в своєму виступі зацентрувала увагу на гігієнічних проблемах навчального навантаження на школярів і чинниках організації навчального процесу, що впливають на здоров'я учнів. Результати експертизи свідчать про необхідність перегляду системи фізичного виховання та оптимізації рухової активності учнів у контексті організації навчального процесу; удосконалення підготовки вчителів фізичної культури й підвищення їхньої кваліфікації стосовно оздоровчо-відпочинкової спрямованості уроків фізкультури.

У подальшому обговоренні науково-аналітичної доповіді взяли участь наукові співробітники Інституту педагогіки НАПН України: доктор педагогічних наук **Олександра Савченко**, доктор педагогічних наук Ніна Голуб, кандидат педагогічних наук **Микола Головка**, кандидат фізико-математичних наук **Віталій Лапінський**.

У ході обговорення науково-аналітичної доповіді було висловлене сподівання, що цей документ використовуватиметься фахівцями відповідних галузей при створенні освітньої політики в Україні, розробленні нормативно-програмних актів, а також для підвищення кваліфікації педагогічних кадрів, при створенні навчальної літератури. Презентована доповідь стане у нагоді широкій педагогічній громадськості і всіх, хто вболіває за стан і розвиток освітньої галузі країни.

Організаційне засідання Наукової ради НАПН України з інформатизації освіти і науки

Перше (організаційне) засідання Наукової ради НАПН України з інформатизації освіти і науки відбулося 11 березня 2015 року.

До складу Наукової ради увійшли вчені та науково-технічні фахівці Академії та за згодою представники органів управління освітою і наукою, а також навчальних закладів, наукових установ, підприємств, організацій, які працюють у галузі інформаційно-комунікаційних технологій.

На організаційному засіданні були присутні: В. Биков, Л. Березівська, А. Гуржій, В. Камишин, Л. Карташова, В. Лапінський, О. Ляшенко, Т. Наєва, О. Пінчук, О. Свириденко, Є. Седов, О. Співаковський, О. Спирін.

Учасники засідання обговорили основні проблеми інформатизації освіти й науки України, які є нагальними для вирішення, можливості, які є у НАПН України для вирішення проблем, шляхи й першочергові завдання діяльності Наукової ради НАПН України з інформатизації освіти і науки.

Як першочергові було виокремлено такі завдання

- Активізація інформаційної діяльності наукових установ та навчальних закладів НАПН України в Інтернет-просторі шляхом оновлення сайтів установ НАПН, активної участі співробітників (особ-

ливо — керівного складу) НАПН у соціальних мережах, розміщення веб-адрес мережних ресурсів НАПН як на власних сторінках, так й інших ресурсах мережі, транслювання й розміщення на загальнодоступних ресурсах відомостей щодо науково-методичних заходів, що проводять освітні й наукові установи НАПН України.

- Підвищення ефективності впровадження результатів діяльності НАПН України шляхом їх оприлюднення й поширення з використанням сучасних мережних технологій, у тому числі: вдосконалення сервісів електронної бібліотеки НАПН України; розміщення у відкритому доступі повнотекстових результатів завершених НДР, авторефератів, дисертацій, монографій та ін. науково-методичних розробок.

Особливу увагу було звернуто на необхідність наявності профілів всіх науковців та фахових видань НАПН України у системі Google Akademia і в системі «Бібліометрика української науки» для полегшення пошуку публікацій науковців, забезпечення системного підходу у науково-педагогічних дослідженнях, формування іміджу як окремих науковців, підрозділів, так і НАПН України в цілому.